

Na DVD vyjde v pondelok film Noční jazdci Martina Hollého

Slovenský film 80. rokov je názov DVD projektu, ktorý spoločne pripravili Slovenský filmový ústav a vydavateľstvo Petit Press. Od začiatku októbra sa v novinových stánkoch každý týždeň objavujú DVD s kvalitnými slovenskými filmami z 80. rokov. Po *Južnej pošte* Stanislava Párnického bude od 13. do 16. novembra 2006 v predaji siedmy titul DVD edície, dobrodružná dráma Martina Hollého *Noční jazdci*.

Syn herca a režiséra Martina Hollého st. sa narodil v roku 1931 v Košiciach. Napriek tomu, že nedokončil štúdium réžie na FAMU, patrí k významným tvorcom slovenskej kinematografie. Martin Hollý profesionálne začína v 50. rokoch v dokumentárnom filme. V roku 1962 prešiel k hranej tvorbe, uviedol sa debutom *Havrana cesta*, neskôr sa v hranom filme stal jedným z najvýznamnejších slovenských tvorcov. K jeho profilovým dielam patrí *Balada o siedmich obesených* (1968), *Medená veža* (1970), *Orlie pierko* (1971), *Kto odchádza v dažďi...* (1974), *Smrť šitá na mieru* (1979), *Signum laudis* (1980), *Noční jazdci* (1981), *Mŕtvi učia živých* (1983), *Tichá bolesť* (1990). Hollý kládol dôraz na silný príbeh, výrazných hrdinov a dynamické rozprávanie. Jeho filmy mali veľký divácky úspech doma aj v zahraničí. Od 90. rokov nakrúcal iba v Českej republike, v závere profesionálneho pôsobenia pracoval v dabingu. Zomrel v roku 1994.

Dráma *Noční jazdci* sa odohráva po rozpade Rakúsko-Uhorska a vzniku Československej republiky v dedine na slovensko-poľskom pohraničí. Tam sa stretávajú dve silné postavy – pašerák koní Marek Orban a český strážmajster Halva. Orban plánuje vystáhnúť dedinu do Ameriky a potrebné peniaze získava nelegálnou cestou. Halva do dediny prichádza chrániť hranice republiky a zamedziť pašovaniu. Konflikt medzi dvoma veľmi podobnými postavami v opačnom postavení tvorí hlavnú dramatickú líniu filmu. Tragika a absurdnosť historickej situácie sa ukáže, keď krátko po krvavom strete dvoch táborov a princípov začne platiť Trianonská dohoda a dedina sa stáva súčasťou Poľska.

Slovenský filmový ústav (SFÚ) v roku 2001 vydal monografiu Richarda Blecha o Martinovi Hollom pod názvom *Martin Hollý: Život za kamerou*. Knihu tvoria rozhovory s režisérom, historicko-analytické texty slovenských filmových teoretikov, spomienky Hollého spolupracovníkov a priateľov a úryvky zo scenárov k niektorým Hollého filmom. Martin Hollý sa v publikácii vyjadruje k hlavným postavám filmu *Noční jazdci*. „*Obaja muži, ktorí si istým spôsobom rozumejú, sa zrazu stávajú úhlavnými nepriateľmi. Halva a Orban sú a musia byť rovnocennými spoluhráčmi, každý z nich má svoju pravdu, bránia si ju a divák pri tom nemôže ani jednému z nich dať za pravdu alebo ho zatracovať.*“ Autor knihy a filmový historik Richard Blech dnes pripomína dôležitý aspekt filmu. „*V prípade Nočných jazdcov sa málo zdôrazňuje historický paradox, akým bolo posúvanie hraníc. Po rozdelení Uhorska každý štát získal kus – Československo, Maďarsko, Juhoslávia, Taliansko, Poľsko. Fenoménom národnej psychológie sa však v tých časoch nikto nezaoberal, toto obdobie bolo v dejinách tabuizované a historikmi nezhodnotené. Hollý tému posunu hraníc uchoпил nie cieľavedome, ale intuitívne.*“ Blech považuje filmy Martina Hollého za stále aktuálne. „*Hollého filmy nestrácajú aktuálnosť, pretože príbeh z filmu nevyumizne. Každý film, ktorý nerešpektuje alebo potláča príbeh, po čase ustupuje*

do úzadia.“ Podľa Blecha bol pozitívom aj Hollého spôsob zobrazovania postáv. „Hollý nikdy nebol jednoznačný v kresbe charakterov, ľudí nikdy nebral a priori ako čiernych alebo bielych. Noční jazdci predstavujú konflikt dvoch ľudí, ktorí za normálnych okolností mohli byť dobrými kamarátmi, ale história ich postavila proti sebe.“

Richard Blech tiež pozitívne hodnotí projekt vydávania slovenských filmov na DVD. „Som veľmi rád, že sa slovenské filmy takýmto spôsobom vydávajú, pretože mnoho ľudí domáce diela nepozná, ani nesleduje.“ Vzhľadom na to, že v čase technických korekcií filmu *Noční jazdci* sa nebolo možné spojiť s jediným žijúcim tvorcom filmu, kameramanom Františkom Uldrichom, farebné korekcie robil špecialista pre filmové a digitálne technológie Studia 727 Peter Csordás. Podľa jeho vyjadrenia výsledný prepis plne zodpovedá kvalite filmovej kópie.

spracovala **Eva Michalková**

NOČNÍ JAZDCI (1981)

RÉŽIA – Martin Hollý • **NÁMET** – Marta Kadlečíková, Vít Olmer • **SCENÁR** – Tibor Vichta • **KAMERA** – František Uldrich • **HUDBA** – Svetozár Stračina • **STRIH** – Maximilián Remeň • **ZVUK** – Milan Strojný • **ARCHITEKT** – Juraj Červík, st. • **KOSTÝMY** – Milan Čorba • **VEDÚCI VÝROBY** – Igor Fábry, Blažej Vráb • **EXTERIÉRY** – Osturňa, Malá Franková, Vysoké Tatry, Belianske Tatry, Spišská Magura • **HRAJÚ** – Radoslav Brzobohatý (Halva), Michal Dočolomanský (Marek Orban), Soňa Valentová (Halvová), Leopold Haverl (Babušek), Petr Čepek (Janoušek), Jiří Krampol (Borovička), Pavel Zedníček (Fořt), Jozef Adamovič (Imro Jakavec), Karol Čálik (Štefan Hnácik) • **MINUTÁŽ** – 88 min • **PREMIÉRA** – 26. 6. 1981

Jedným zo zámerov DVD edície Slovenského filmového ústavu a vydavateľstva Petit Press *Slovenský film 80. rokov* je obnoviť záujem slovenských divákov o pôvodnú filmovú tvorbu, aj preto pripomína produkciu obdobia 80-tych rokov, ktoré je ešte stále v pamäti staršej, ale i strednej generácie. Výber tvorí desať titulov. Dobrodružná dráma o pašovaní koní na slovensko-poľskom pohraničí krátko po prvej svetovej vojne *Noční jazdci* (1981) Martina Hollého, situačná komédia o smoliarovi Šimonovi v podaní Emila Horvátha ml. *Sladké starosti* (1984) režiséra Juraja Herza, tínedžerský hudobný film Dušana Rapoša *Fontána pre Zuzanu* (1985) o prvých láskach a neláskach, ďalej dramatický príbeh o morálke *Pomocník* (1981) Zora Záhona podľa rovnomeného románu Ladislava Balleka, ďalší sfilmovaný Ballekov román *Južná pošta* (1987) v réžii Stanislava Párnického o prelomových chvíľach detstva päťročného chlapca v časoch povojnového obdobia na južnom Slovensku, tragikomický príbeh z prostredia východoslovenského regiónu *Pásla kone na betóne* (1982) Štefana Uhra, psychologický príbeh plný osobných konfliktov a dramatických situácií *Iná láska* (1985) Dušana Trančíka, generačný debut troch režisérov (Michal Ruttkay, Vladimír Štric, Kvetoslav Hečko) a jedného scenáristu (Štefan Uhrík) *Iba deň*, tragický príbeh o osudoch mladých priateľov počas druhej svetovej vojny *Chodník cez Dunaj* (1989) Miloslava Luthera a film Dušana Hanáka *Ja milujem, ty miluješ* (1980). O hodnote Hanákovho a Duškovho diela svedčia ocenenia, ktoré film získal po sprístupnení verejnosti na konci 80. rokov. Snímka *Ja milujem, ty miluješ* dostala dosiaľ najvyššie ocenenie v dejinách slovenskej kinematografie – Dušanovi Hanákovi udelili Strieborného medveďa za najlepšiu réžiu na Medzinárodnom filmovom festivale Berlín 1989. Film získal aj Grand Prix a Cenu FIPRESCI na Medzinárodnom filmovom festivale v Štrasburgu 1989. Film v čase vzniku zakázali, uvoľnený do distribúcie bol až deväť rokov po nakrútení. Jednotlivé DVD tituly obsahujú aj textové bonusy, medzi nimi ohlasy z tlače, informácie o filme a profily tvorcov, fotogalériu. Titulky a menu majú slovenské a anglické. DVD edícia sa realizovala s finančnou podporou MK SR.

TERMÍNY VYDANIA DVD TITULOV:

FONTÁNA PRE ZUZANU – 2. október 2006

CHODNÍK CEZ DUNAJ – 9. október 2006

IBA DEŇ – 16. október 2006

INÁ LÁSKA – 23. október 2006

JA MILUJEM, TY MILUJEŠ – 30. október 2006

JUŽNÁ POŠTA – 6. november 2006

NOČNÍ JAZDCI – 13. november 2006

PÁSLA KONE NA BETÓNE – 20. november 2006

POMOCNÍK – 27. november 2006

SLADKÉ STAROSTI – 4. december 2006

Viac informácií o filmoch DVD edície Slovenský film 80. rokov nájdete na www.sfu.sk, objednávkový kupón na www.dvd.sme.sk.